

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Temeljne Pravice](#) > [Podjetništvo In Človekove Pravice](#) > Portugal

Podjetništvo in človekove pravice

Vsebino zagotavlja

Portugalska

Portugalska

1. Kakšno sodno varstvo imam v vaši državi kot žrtev kršitve človekovih pravic, ki jo je zagrešila gospodarska družba? Ali to varstvo vključuje odškodnino?

Sodno varstvo za kršitve človekovih pravic v zvezi s podjetništvom je na voljo prek sodišč, in sicer tistih, ki so pristojna za civilne, kazenske, upravne in delovnopravne zadeve, ob upoštevanju vrste zadevne kršitve. To varstvo lahko vključuje vložitev tožbe ali pritožbe pri organih kazenskega pregona ali državnem tožilstvu (*Ministério Público*). Na podlagi take tožbe se lahko od toženca zahteva, da nekaj predloži, da nekaj stori, da se vzdrži ravnanja, ki je v nasprotju z zakonom, ali da dopusti določeno ravnanje, pa tudi da povrne materialno ali nematerialno škodo, ki je posledica njegovega ravnanja. Portugalski kazenski zakonik (*Código Penal*) določa odškodninsko odgovornost pravnih oseb v primeru nekaterih kaznivih dejanj in v nekaterih okoliščinah.

Postopke za uveljavljanje odškodnine ureja civilno, kazensko, upravno in delovno procesno pravo.

2. Ali v vaši državi obstajajo posebna pravila za hude kršitve človekovih pravic? Ali se ta pravila uporabljajo za kazniva dejanja zoper okolje ali hude oblike izkoriščanja delovne sile?

Poseben sklop nacionalnih pravil za hude kršitve človekovih pravic ne obstaja. Če pa gre pri taki kršitvi za kaznivo dejanje ali upravni prekršek, se pri določitvi kazni, ki se naloži, njenega trajanja ali zneska upošteva ocena resnosti zadevne kršitve. To velja za kazniva dejanja zoper okolje in hudo izkoriščanje delovne sile.

3. Sem žrtev kršitev človekovih pravic zaradi dejavnosti evropske nadnacionalne gospodarske družbe zunaj Evropske unije. Ali imam dostop do sodnega varstva v vaši državi, če nisem državljan EU ali ne živim v EU? Kakšni so pogoji za uveljavljanje pravnih sredstev zaradi kršitve mojih pravic? Kje lahko dobim dodatne informacije?

Po civilnem pravu se uporabljajo pravila iz Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (tako imenovana prenovljena uredba Bruselj I) in pravila iz Luganske konvencije.

Na podlagi Uredbe (EU) št. 1215/2012 so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice, za gospodarsko družbo (ali drugo pravno osebo) pa se šteje, da ima stalno prebivališče v kraju, kjer ima statutarni sedež, glavno upravo ali glavno poslovno enoto. Vendar so v nekaterih zadevah določena posebna pravila o pristojnosti, zlasti v zadevah v zvezi z delikti ali kvazidelikti, za katere je pristojno sodišče v kraju, kjer je prišlo ali lahko pride do škodnega dogodka. Konvencija o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (Luganska konvencija) določa enaka pravila.

Če gospodarska družba nima sedeža v Evropski uniji ali državi, ki je podpisnica Luganske konvencije, lahko mednarodna pristojnost portugalskih sodišč izhaja iz portugalskega civilnega procesnega prava. To velja, kadar zatrjevane pravice ni mogoče uveljavljati drugače kot z vložitvijo tožbe pri portugalskem sodišču (na primer ker zaradi kombinacije pravil o mednarodni pristojnosti različnih držav ni sodišča, ki bi bilo pristojno za obravnavo spora), ali kadar bi tožnik težko vložil tožbo v tujini in obstaja pomembna osebna ali stvarna navezna okoliščina med predmetom spora in portugalskim pravnim sistemom.

Po kazenskem pravu se uporabljajo pravila o pristojnosti, ki izhajajo iz kazenskega zakonika. Če ni mednarodne pogodbe ali konvencije, ki bi določala nasprotno, torej velja splošno načelo, da se za dejanja, storjena na portugalskem ozemlju ali na krovu portugalskih plovil in zrakoplovov, ne glede na državljanstvo storilca kaznivega dejanja uporablja portugalsko kazensko pravo. Če pa ni mednarodne pogodbe ali konvencije, ki bi določala nasprotno, se lahko portugalsko kazensko pravo v nekaterih okoliščinah ali v primeru določenih kaznivih dejanj uporabi tudi za dejanja, storjena zunaj nacionalnega ozemlja. V zvezi s kaznivimi dejanji, storjenimi zunaj nacionalnega ozemlja, ki vključujejo pravne osebe, se portugalsko pravo uporablja le, kadar dejanja stori pravna oseba ali kadar so storjena zoper pravno osebo, ki ima statutarni sedež na portugalskem ozemlju, ne glede na to, ali je žrtev državljan EU ali živi v EU.

4. Ali lahko varuh človekovih pravic, organi za enakost ali nacionalne institucije za človekove pravice podpirajo žrtve kršitev človekovih pravic, ki so jih zagrešile evropske nadnacionalne gospodarske družbe zunaj Evropske unije? Ali lahko ti organi preučijo moj primer, če nisem državljan EU ali ne živim v EU? Ali v vaši državi obstajajo druge javne službe (kot je inšpektorat za delo ali varstvo okolja), ki lahko preučijo moj primer? Kje lahko dobim informacije o svojih pravicah?

Posredovanje varuha človekovih pravic, organov za enakost (komisije za enakost pri delu in zaposlovanju (*Comissão para a Igualdade no Trabalho e no Emprego -CITE*) in komisije za državljanstvo in enakost spolov (*Comissão para a Cidadania e Igualdade de Género -CIG*)), [inšpektorata za delo](#) in [inšpektorata za okolje](#) v preiskavah je omejeno na kršitve nacionalnih zakonov, storjene na portugalskem ozemlju. To, da žrtev kršitve človekovih pravic, ki jo je evropska nadnacionalna gospodarska družba zagrešila zunaj Evropske unije (EU), ni državljan EU ali ne živi v EU, ni pomembno za začetek preiskave s strani teh organov.

5. Ali vaša država evropskim nadnacionalnim gospodarskim družbam nalaga obveznost, da vzpostavijo pritožbene mehanizme ali storitve mediacije za kršitve, ki so posledica njihovih poslovnih dejavnosti? Ali se te obveznosti uporabljajo tudi za kršitve, ki so se zgodile zunaj Evropske unije? Kdo je pristojen za spremljanje teh dejavnosti v vaši državi? Ali so na voljo javna poročila z informacijami o delovanju teh sistemov?

Pravnih obveznosti za taka poročila ni. Kljub temu v okviru smernic OECD za večnacionalna podjetja nacionalna kontaktna točka (NKT) za te smernice, katere delo usklajujeta generalni direktorat za gospodarske dejavnosti (*Direção-Geral das Atividades Económicas - DGAE*) in portugalska agencija za naložbe in zunanjo trgovino (*Agência para o Investimento e Comércio Externo de Portugal - AICEP Portugal Global*), zagotavlja platformo za (zunaj sodno) mediacijo in spravo, namenjeno reševanju pritožb zoper gospodarske družbe v zvezi z domnevnim nespoštovanjem smernic. Tako lahko vsak posameznik ali organizacija, ki meni, da ravnanja ali dejavnosti večnacionalnega podjetja niso skladna s smernicami, vloži uradno pritožbo pri NKT v eni od držav, v kateri podjetje posluje. Več informacij je na voljo [tukaj](#), vključno z letnimi poročili NKT o izvajanju smernic OECD.

6. Ali imam posebne pravice, če sem ranljiva žrtev, ki išče pravno varstvo

zaradi kršitve človekovih pravic, ki jo je zagrešila gospodarska družba? Ali imam možnost dostopa do pravne pomoči in pod katerimi pogoji? Kateri stroški bodo kriti s pravno pomočjo? Ali imam dostop do pravne pomoči pod enakimi pogoji, tudi če nisem državljan EU ali ne živim v EU?

V skladu s členom 67-A zakonika o kazenskem postopku(*Código de Processo Penal*):

„(a) ‚žrtev‘ pomeni:

(i) fizično osebo, ki je utrpela škodo, med drugim fizično, psihološko, čustveno ali nematerialno škodo ali škodo na premoženju, neposredno povzročeno z ravnanjem ali opustitvijo ravnanja pri storitvi kaznivega dejanja;

(ii) družinske člane osebe, katere smrt je bila neposredno povzročena s kaznivim dejanjem, ki so utrpeli škodo zaradi smrti te osebe;

(b) ‚posebno ranljiva žrtev‘ pomeni žrtev, ki je posebno ranljiva, med drugim zaradi svoje starosti, zdravstvenega stanja ali invalidnosti in dejstva, da ji je bila zaradi vrste, stopnje in trajanja viktimizacije povzročena škoda s hudimi posledicami za njeno psihološko dobro počutje ali pogoje za njeno družbeno vključenost;

(c) ‚družinski člani‘ pomenijo zakonca žrtve ali osebo, ki z žrtvijo živi v zunajzakonski skupnosti, sorodnike žrtve v ravni vrsti in njene sorojence ter osebe, ki so finančno odvisne od žrtve;

(d) ‚otrok‘ pomeni vsako osebo, mlajšo od 18 let“.

Ena od pravic iz statuta o žrtvah, odobrenega z zakonom št. 130/2015 z dne 4. septembra 2015, je pravna pomoč, katere pravni okvir določa zakon št. 34/2004 z dne 29. julija 2004. V zvezi s pravno pomočjo obiščite ustrezno [stran](#) evropskega portala e-pravosodje.

Zadnja posodobitev: 28/05/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.